

РОЛЬ АМАРАНТУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Глобальні виклики, пов'язані з продовольчою безпекою, спонукають науковців, агрономів та уряди різних країн звертати увагу на альтернативні культури, які можуть забезпечити стабільність у харчуванні. Однією з таких обнадійливих культур є амарант. Відомий з давніх часів, амарант привертає увагу завдяки своїй здатності адаптуватися до змінних кліматичних умов і забезпечувати високу якість харчування. Його висока поживна цінність, здатність рости на деградованих ґрунтах та витривалість роблять амарант перспективною стратегією для забезпечення продовольчої безпеки в сучасному світі.

Амарант відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки завдяки своїм унікальним харчовим характеристикам, здатності адаптуватися до різних кліматичних умов та потенціалу стати основною культурою для стійкого сільського господарства.

Амарант містить більше білка, ніж більшість злакових культур, включаючи важливі амінокислоти, такі як лізин, яка часто є дефіцитною в багатьох зернових. Це робить його цінним продуктом для збагачення харчування, особливо в регіонах, де населення має обмежений доступ до повноцінного білка. Крім того, його зерно багате на клітковину, залізо, магній, кальцій та фосфор, що забезпечує необхідні мікроелементи для підтримки здоров'я, особливо серед вразливих груп населення.

Амарант вирізняється високою стійкістю до посухи та можливістю вирощування на різних типах ґрунтів, включаючи малородючі та деградовані. Він здатний адаптуватися до умов, які є несприятливими для інших основних продовольчих культур, що робить його перспективним для регіонів з обмеженими водними ресурсами. Його здатність виживати в складних умовах сприяє стабілізації аграрного виробництва в умовах кліматичних змін.

Амарант є рослиною, яка не потребує складного догляду і вимагає мінімальних витрат на обслуговування. Його можна вирощувати без значних витрат на добрива та пестициди, що знижує собівартість продукції і робить її більш доступною для широких верств населення, особливо в країнах, що розвиваються. Культивування амаранту сприяє розвитку місцевої економіки, оскільки його можна вирощувати на малих фермерських господарствах для задоволення місцевих потреб, що підвищує продовольчу автономію.

Амарант можна обробляти в різні форми, такі як борошно, крупи та висівки, що робить його універсальним інгредієнтом у кулінарії. Він може слугувати альтернативою пшениці та кукурудзі для виготовлення хліба, каш, макаронів та інших продуктів. Крім того, амарант є перспективним кормом для тварин, що сприяє стійкості агропродовольчих ланцюгів.

Амарант сприяє збереженню біорізноманіття в агросистемах, де його вирощують. Використання різних видів і сортів цієї рослини допомагає зміцнити екосистемні послуги, зменшити ризики, пов'язані з монокультурами, та підвищити стійкість сільськогосподарських екосистем. Культура амаранту також може запобігати ерозії ґрунтів і покращувати їхню структуру, що є особливо важливим у регіонах із виснаженими або деградованими ґрунтами.

Амарант є перспективною культурою для забезпечення продовольчої безпеки завдяки своїм унікальним харчовим характеристикам, здатності адаптуватися до складних умов та невеликим вимогам до ресурсів. Вирощування амаранту може стати ключовою стратегією для підвищення стійкості продовольчих систем і зміцнення глобальної харчової безпеки. Проте, щоб максимально використати потенціал цього рослини, потрібно забезпечити відповідну інфраструктуру, технологічну підтримку та сприятливу політику для його інтеграції в продовольчі системи різних країн.

Отже, амарант виступає як стратегічна культура з великим потенціалом для зміцнення продовольчої безпеки як на регіональному, так і на глобальному рівнях. Його вирощування та використання можуть зменшити залежність від традиційних зернових, адаптувати сільське господарство до змін клімату та підвищити доступність якісного харчування для різних соціальних верств населення.

Список використаних джерел

- 1.Palit, P., & Bhattacharya, S. (2012). Amaranth as a potential source of nutritional and economic security for smallholder farmers. *Indian Journal of Agricultural Economics*, 67(3), 384-393.
- 2.Zhu, F. (2018). Chemical composition and health effects of Amaranth. *Food Chemistry*, 251, 68-85.
- 3.Martirosyan, D. M., & Singh, J. (2015). A new definition of functional food by FFC: What makes a new definition unique. *Functional Foods in Health and Disease*, 5(6), 209-223.
- 4.Романчук Л.Д., Кравчук Т.В. Жирнокислотний та біохімічний склад насіння амаранту залежно від сорту та системи удобрення. *Вісник Сумського національного аграр*